

Paddenstoelen.flits

december 2009

- [Paddenstoel van de maand: Gewone oesterzwam](#)
- [Recordpaddenstoel van 5,3 kilogram](#)
- [Altijd iets te vinden in de holle wegen](#)
- [Oorzwammetjes op naam brengen](#)
- [De Peperbus eindelijk ook in ons land gevonden](#)
- [Noteer in je agenda](#)

Paddenstoel van de maand: Gewone oesterzwam

De Gewone oesterzwam (*Pleurotus ostreatus*) is wellicht het best gekend uit de winkel. Maar ook in het wild is dit een algemene verschijning. Vanaf september zie je hem verschijnen op dood hout van populier, beuk, wilg en berk. Maar zelfs bij vriesweer kan je nog steeds grote bundels vinden. Naast de Gewone oesterzwam vind je nog vier zeldzamere oesterzwammen in Vlaanderen. De Bleke oesterzwam (*Pleurotus pulmonarius*) is eerder een zomersoort, met een bleke dunne hoedhuid en zwakke anijsgeur. Nog zeldzamer zijn [Trechteroesterzwam](#) (*Pleurotus cornucopiae*) en [Schubbig oesterzwam](#) (*Pleurotus dryinus*), beide worden bij ons voornamelijk gevonden op wilg. Tegenwoordig zorgt men ervoor dat er enkel nog steriele oesterzwammen worden gekweekt. Op die manier wordt vermeden dat in de nabijheid van een kwekerij alle dood hout wordt aangetast door oesterzwammen. Daarnaast komt dit ook de werknemers ten goede want het is geweten dat de sporen van oesterzwammen astmatische reacties kunnen veroorzaken. Maar het eten van oesterzwammen heeft een goede reputatie: verlaging van de bloeddruk en cholesterol en verhoging van de weerstand.

Recordpaddenstoel van 5,3 kilogram

Nu het eindelijk is beginnen regenen, valt het ook in de pers op dat er veel paddenstoelen worden gezien. De reuzenbovist, onze soort van de maand augustus, verscheen dit najaar pas in november. De Reuzenbovist blijft tot de verbeelding spreken en verscheen dit najaar een aantal keren in de pers. Er kwamen zelfs een aantal mensen op het idee om deze, net zoals pompoenen, te gaan wegen. Op 24 november haalde de Reuzenbovist van 2kg uit Booischot het Nieuwsblad. Maar dit record werd op 1 december verbroken in Hamme langs de Schelde. Daar vonden Freddy en Rosette een heksenkring met maar liefst 15 reuzenbovisten. De grootste zeulden ze mee naar huis en legden ze op de weegschaal. Nog veel zwaarder is de Reuzenzwam, onze soort van de maand september. Deze kan gemakkelijk 20 kg wegen en uit Spanje werd zelfs een recordgewicht van 60 kg gemeld.

Altijd iets te vinden in de holle wegen

Holle wegen zijn voor een aantal organismen zeer interessant door hun continu vochtig en koel klimaat. Paddenstoelen halen hier zeker voordeel uit, bijna het hele jaar door zijn de holle wegen immers geschikt om vruchtlichamen te vormen. Wanneer niet teveel Klimop of aanplant van Robinia of Amerikaanse eik de bodem ongunstig maken, is er altijd wel iets te vinden. Bij gebrek aan wasplaten doken we de holle wegen in met succes: in Everberg aan de Grubbe snoven (lichtgas) en aanschouwden we de [Violetstelige poederparasol](#) (*Cystolepiota bucknalii*) en de Okerbruine parasolzwam (*Lepiota ochraceofulva*, foto links). In Bertem op de Koeheide vonden

we zelfs een nieuwe soort voor Vlaanderen in de holle weg: de [Elegante champignonparasol](#) (*Leucoagaricus melanotrichus*). Maar ook zeldzaamheden als de piepkleine [Roze peutermycena](#) (*Mycena smithiana*) en de [Glinsterende champignonparasol](#) (*Leucoagaricus georginae*) werden daar gevonden.

Oorzwammetjes op naam brengen

Oorzwammetjes danken hun naam aan hun vorm en aan het feit dat ze net zoals een oor aangehecht zijn aan hun substraat. Het zijn plaatjeszwammen met bruine sporen en de meest voorkomende soorten zijn bleek van kleur. In Vlaanderen zijn 13 soorten vastgesteld. Helaas kan je zelfs algemene soorten zoals bijv. het [Wit oorzwammetje](#) (*Crepidotus variabilis*) in het veld niet met zekerheid onderscheiden van het [Rondsporig](#) (*C. cesatii*, meestal hoefvormig vruchtlichaam) en het Bleek (*C. lundelii*) oorzwammetje. De meeste oorzwammetjes groeien op hout. Als je oorzwammetjes op grassen en stengels van kruiden vindt, is de kans groot het om het [Klein oorzwammetje](#) (*C. epibryus*) gaat. Een enkele soort, zoals het [Gauw oorzwammetje](#) (*C. autochtonus*), groeit zelfs vooral op kale grond. Oorzwammetjes vormen een leuke groep voor mensen die hun eerste stappen in de wereld van de microscopie zetten. De meest recente en beste sleutel vind je in het standaardwerk '[Funga Nordica](#)', maar voor wie dat een te grote stap vindt, kunnen we de iets oudere, [downloadbare sleutel](#) van dezelfde auteur (Beatrice Senn-Irlet) aanraden. Gelukkig zijn er toch enkele oorzwammetjes goed herkenbaar in het veld. Het zeer algemene [Week oorzwammetje](#) (vormt vaak grote vruchtlichamen die je gemakkelijk kan herkennen aan de gelatineuze, doorschijnende laag boven op de hoed). Of wat te denken van het mooiste en makkelijkst herkenbare van allemaal, een nieuwkomer voor Vlaanderen in het Zoerselbos sinds 2008: het Rood oorzwammetje (*C. cinnabarinus*, foto Linda Lambregts).

De Peperbus eindelijk ook in ons land gevonden

De Peperbus (*Myriostoma coliforme*) is een aardster die gemakkelijk herkenbaar is aan de vele gaatjes in het bolvormig vruchtlichaam (omgeven door 6-12 slippen) waaruit de sporen stuiven bij rijpheid. Deze aardster is gebonden aan kalkrijke zandbodem en is vooral te vinden op zonnige plaatsen in duinstruwelen. In Nederland was de soort lokaal algemeen, maar ze gaat achteruit door vergrassing en ontkalking van de duinen. Op Europees niveau in de Peperbus zeldzaam. In België was de soort nog nooit gezien tot 10 oktober 2009, de Paddenstoelenwerkgroep Westhoek stootte toen op 5 exemplaren in de Oosthoekduinen te De Panne. Vanaf nu zal deze populatie opgevolgd worden en hopelijk breidt de soort zich uit.

Noteer in je agenda

Traditiegetrouw richten de provincies waar natuurstudie door vrijwilligers hoog staat aangeschreven een jaarlijkse contactdag in. Het thema voor 2010 is natuurlijk biodiversiteit, waarbij zoveel mogelijk soortenrijke groepen aan bod komen. Op 16 januari gaat de [LIKONA-contactdag](#) door in Genk, volgende in de rij is de [BRAKONA-contactdag op 30 januari](#) waar ook klimaat op de agenda staat. Daarna is het de beurt aan de provincie Antwerpen met [ANKONA op 13 februari](#) en de provincie [West-Vlaanderen](#) sluit de reeks af op 6 maart. Paddenstoelen komen op deze studiedagen in meer of mindere mate aan bod. In Antwerpen krijg je zelfs paddenstoelen in de praktijk: KVMV geeft een inleiding in de wereld van de microscopie van paddenstoelen. Moest je daarna zin krijgen om deze specialisten aan het woord te horen, dan ben je welkom op 20 maart in de universiteit van

Gent. De jaarlijkse mycologendag van KVMV is een gezonde mix van gespecialiseerde studies (DNA-analyse) en meer laagdrempelige voordrachten. Tegen het einde van de dag is er steeds tijd voor iedereen die bijzondere vondsten te melden heeft en deze kan illustreren met mooie beelden.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan [hier](#).
Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar roosmarijn.steeman@natuurpunt.be.